

Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork

Jaarrekening 2022

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Algemeen	3
Resultaat	5
Financiële positie	6
Jaarrekening 2022	
Jaarrekening	7
Balans per 31 december 2022	8
Staat van baten en lasten over 2022	10
Kasstroomoverzicht 2022	11
Waarderingsgrondslagen	12
Toelichting op de activa	14
Toelichting op de passiva	17
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	20
Toelichting op de staat van baten en lasten	21
Overige gegevens	
Bezoldiging directie	26
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	27

ALGEMENE GEGEVENS

Statutaire naam, rechtsvorm en vestigingsplaats

De Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork is opgericht in 1981 en ingeschreven in Handelsregister bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41017933. De stichting is gevestigd in Hooghalen, Gemeente Midden-Drenthe.

Missie

Kamp Westerbork werd in 1939 door de Nederlandse overheid opgericht als Centraal Vluchtelingenkamp en in 1942 door de bezetter in gebruik genomen als *Durchgangslager*. Van 1945-1948 deed kamp Westerbork dienst als interneringskamp voor van de collaboratie verdachte Nederlanders en enkele Duitsers. Na de onafhankelijkheid van Indonesië werden hier tussen 1950 en 1951 Indische Nederlanders opgevangen. Vanaf 1950 bewoonden Molukkers het inmiddels tot woonoord Schattenberg omgedoopte kamp dat in 1971 werd gesloopt. In 1983 werd het Herinneringscentrum Kamp Westerbork geopend.

Herinneringscentrum Kamp Westerbork vertelt het gelaagde verhaal van deze historische plek. Centraal staat de periode van het *Durchgangslager*. Van de 107.000 Joden, Sinti, Roma en verzetsmensen die vanuit Nederland werden weggevoerd, werden meer dan 100.000 personen via Westerbork gedeporteerd. Van hen werden 102.000 door de nazi's vermoord.

Het Herinneringscentrum contextualiseert vanuit de historische plek één van de grootste genocides uit de Westerse geschiedenis naar de tijd waarin we nu leven met vaste en tijdelijke tentoonstellingen, een kenniscentrum, bijeenkomsten, educatieve activiteiten en persoonlijke verhalen.

Daarbij staan de **kernwaarden** waardigheid, authenticiteit, verbinding en zingeving centraal.

Bestuur/directie

Tot en met 31 mei 2022 was mevrouw G. Verschoor directeur - bestuurder. In 2022 is er gekozen voor een duale directie. Met ingang van 18 mei 2022 is mevrouw B.J. Minco algemeen directeur en met ingang van 1 augustus 2022 is mevrouw G.J.M. Scholten zakelijk directeur. Zij vormen samen de directie voor in ieder geval de komende twee jaren, met als speciale opdracht om het plan voor de vernieuwing van het museum en kampterrein te realiseren en de basis te leggen voor fondsenwerving.

Raad van toezicht

De Raad van toezicht bestaat uit:

- de heer P.E.J. den Oudsten (voorzitter)
- de heer H.J. Peters (secretaris/penningmeester)
- mevrouw K.M. Pattipilohy (lid)
- de heer mr. R.E. Vis (lid)

Raad van advies

Naast de Raad van toezicht kent het Herinneringscentrum ook een maatschappelijk breed samengesteld adviescollege. Voorzitter van de Raad van advies is de heer mr. P.J. Wolthers.

Toelichting resultaat

Het jaar 2022 is afgesloten met een positief resultaat uit normale bedrijfsuitoefening van € 39.269 (begroot € 0).

De totale baten van het jaar 2022 bedroegen € 2.990.182 (begroot € 2.601.500)

De totale lasten van het jaar 2022 bedroegen € 2.937.099 (begroot € 2.601.500)

In 2022 werd weer een groot aantal activiteiten georganiseerd, de belangrijkste voor Herinneringscentrum Kamp Westerbork waren de 4 mei herdenking en de herdenking van het eerste transport op 15 juli 2022. Gedurende het jaar zagen we de bezoekersaantallen weer toenemen.

We hebben begin 2022 de toegangsprijzen geïndexeerd en per 1 oktober nogmaals de toegangsprijzen geïndexeerd, met name door tegenvallende bezoekers in de zomer en doordat de audiotour in gebruik is genomen. Daarnaast hebben we ook nog recht op NOW in 2022, wat we in eerste instantie niet hadden verwacht. Mede door een efficiënte bedrijfsvoering en de Corona tegemoetkomingen hebben we een positief resultaat weten te behalen.

Overige toelichting

In 2022 waren er 105.454 betalende bezoekers en 3.157 gratis bezoekers in het museum. In vergelijking met 2019 (pré Corona) hebben we 14% minder bezoekers gehad.

Het personeelsbestand is in 2022 gestegen met 2,2 FTE. Voorgaande jaren hebben we door de onzekerheid omtrent Corona personeel niet direct vervangen i.v.m. uitdiensttreding. Dit jaar hadden we een uitbreiding van medewerkers i.v.m. de toename van het aantal activiteiten waarvoor weer mensen benodigd zijn. Het ziekteverzuimpercentage over 2022 is 3,18% (2021: 3,95%). We hebben één ziekmelding met een langdurig karakter.

De directie heeft besloten om het positieve resultaat ten gunste te brengen van de reserve.

Vernieuwing

Het vernieuwingsproces is in 2022 na een stagnatie in het voorjaar, met een directiewisseling in mei en augustus, in het najaar weer in volle vaart doorgezet. De inzichten zijn gaande het traject gewijzigd mede door het perspectief (bouwen op het kampterrein) dat werd geboden vanuit Staatsbosbeheer en Astron. Afgelopen jaar heeft abcnova de opdracht gekregen om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar de bouw van een educatief paviljoen. Daarnaast zijn er organisatiebreed werkbezoeken gebracht aan collega instellingen die al een vernieuwbouw traject hebben gehad. De directie heeft architectenbureau Mecanoo gevraagd of ze willen meedenken over de uitgangspunten voor inrichting van het landschap (kampterrein en omgeving). Mecanoo werkt samen met abcnova aan een compact / verbeeldend plan voor het kampterrein en voor het huidige museum.

Toekomst

We hopen dat we in 2023 weer op niveau kunnen komen van 2019 wat betreft de bezoekersaantallen. Door het gunstige resultaat hebben we een buffer kunnen opbouwen in de overige reserves. We zien de toekomst vol vertrouwen tegemoet met de mooie plannen voor de vernieuwing.

RESULTAAT

In euro's

Ontwikkeling van baten en lasten

Zoals blijkt uit de staat van baten en lasten bedraagt het resultaat uit normale bedrijfsuitoefening 39.269 euro (2021: 1.307.008 euro).

Teneinde inzicht te geven in de ontwikkeling van het resultaat over 2022 volgt hierna een overzicht gebaseerd op de staat van baten en lasten 2022 met ter vergelijking de staat van baten en lasten over 2021. Baten en lasten zijn hierbij uitgedrukt in gehele euro's en in een percentage van de netto-omzet.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>	
	€	€	%
Baten	2.990.182	3.715.099	100%
Bedrijfslasten			
- Lonen en salarissen	804.760	720.179	19%
- Sociale lasten	199.236	160.684	4%
- Pensioenlasten	131.127	112.539	3%
- Afschrijvingen	42.597	78.987	2%
- Overige personeelskosten	216.312	143.066	4%
- Huisvestigingskosten	166.092	186.413	5%
- Verkoopkosten	29.543	20.000	1%
- Exploitatiekosten	119.898	30.789	1%
- Projectkosten	962.463	728.571	20%
- Kantoorkosten	118.496	139.020	4%
- Algemene kosten	43.069	68.075	2%
- Onttrekking fondsen	103.506	7.120	0%
	2.937.099	2.395.443	64%
Bedrijfsresultaat	53.083	1.319.656	36%
Financiële lasten	-13.814	-12.648	0%
Resultaat uit normale bedrijfsuitoefening	39.269	1.307.008	35%
Bijzondere baten	-	-	
Resultaat voor resultaatbestemming	39.269	1.307.008	

Financiële positie

In euro's

Uit de balans is de volgende financieringsstructuur af te leiden:

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Beschikbaar op lange termijn:		
Eigen vermogen	2.562.451	2.522.506
- Langlopende schulden	<u>82.977</u>	<u>128.035</u>
	2.645.428	2.650.541
Waarvan vastgelegd op lange termijn:		
- Immateriële vaste activa	-	4.645
- Materiële vaste activa	<u>148.894</u>	<u>144.266</u>
Werkkapitaal	2.496.534	2.501.630
Dit bedrag is als volgt aangewend:		
- Voorraden	29.268	17.466
- Vorderingen en overlopende activa	338.706	208.438
- Liquide middelen	<u>2.818.494</u>	<u>3.102.785</u>
	3.186.468	3.328.689
Af: Kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>689.931</u>	<u>827.059</u>
Werkkapitaal	2.496.535	2.501.630

JAARREKENING 2022

BALANS PER 31 december 2022

(na resultaatbestemming)

In euro's

		<u>2022</u>	<u>2021</u>
Vaste activa			
Immateriele vaste activa	(1)	-	4.645
Materiële vaste activa		<u>148.894</u>	<u>144.266</u>
		148.894	
Vlottende activa			
Vorraden	(2)	29.268	
Vorderingen	(3)		
- Debiteuren		5.627	1.756
- Vorderingen op groepsmaatschappijen		100.835	59.935
- Vorderingen op belastingen		16.542	9.640
- Overige vorderingen en overlopende activa		<u>261.088</u>	<u>137.107</u>
		384.092	
Liquide middelen	(5)	2.818.494	
Totaal activa		<u><u>3.380.748</u></u>	<u><u> </u></u>

BALANS PER 31 december 2022

(na resultaatbestemming)

In euro's

		<u>2022</u>	<u>2021</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen	(6)		
* Vrij besteedbaar vermogen			
- Overige reserves		294.852	155.652
* Egalisatiereserve			
- Egalisatiereserve instellingssubsidie HckW		2	2
- Egalisatiereserve instellingssubsidie LSG		<u>26.619</u>	<u>25.943</u>
		321.473	
* Bestemmingsfondsen			
- Mieke en Gerhardt Meijer Educatie Fonds		1.085.184	1.118.690
- Leo-Salo-Leo fonds		19.564	15.989
- Fonds NS-gelden		<u>1.136.230</u>	<u>1.206.230</u>
		2.240.978	
Langlopende schulden	(7)	82.977	
Kortlopende schulden	(8)		
- Aflossingsverplichtingen		45.058	45.002
- Schulden aan leveranciers		61.623	67.434
- Schulden ter zake van pensioenen		45.387	-
- Belastingen en premies sociale verzekeringen		87.044	56.045
- Overige schulden en overlopende passiva		<u>496.208</u>	<u>658.578</u>
		735.320	
Totaal passiva		<u>3.380.748</u>	<u>3.380.748</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

In euro's

		<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
Baten	(10)			
Baten uit normale bedrijfsvoering		2.844.478	1.994.245	3.159.163
Overige bedrijfsopbrengsten -Corona		145.704	-	555.936
Som der baten		<u>2.990.182</u>	<u>1.994.245</u>	<u>3.715.099</u>
Bedrijfslasten				
- Lonen en salarissen	(11)	804.760	1.082.500	720.179
- Sociale lasten	(12)	199.236	185.000	160.684
- Pensioenlasten	(13)	131.127	128.000	112.539
- Afschrijvingen vaste activa	(14)	42.597	37.500	78.987
- Overige personeelskosten	(15)	216.312	112.500	143.066
- Huisvestingskosten	(16)	180.698	177.000	186.413
- PR-kosten	(17)	29.543	27.000	20.000
- Exploitatiekosten	(18)	119.898	94.400	30.789
- Projectlasten	(19)	962.463	-	728.571
- Kantoorkosten	(20)	103.890	106.000	139.020
- Algemene kosten	(21)	43.069	41.500	68.075
- Fondsen	(22)	103.506	-	7.120
Som der bedrijfslasten		<u>2.937.099</u>	<u>1.991.400</u>	<u>2.395.443</u>
Bedrijfsresultaat		<u>53.083</u>	<u>2.845</u>	<u>1.319.656</u>
Financiële baten en lasten	(23)	13.814	2.845	12.648
Resultaat uit normale bedrijfsuitoefening		<u>39.269</u>	-	<u>1.307.008</u>
Bijzondere baten	(24)	-	-	-
Resultaat voor resultaatbestemming		<u>39.269</u>	-	<u>1.307.008</u>
Resultaat bestemming				
- Dotatie Leo-Salo-Leo fonds		-3.575		
- Onttrekking fonds NS-gelden		70.000		
- Onttrekking Mieke en Gerhardt Meijer educatiefonds		33.506		
Resultaat na resultaatbestemming		<u>139.200</u>		

Dit resultaat wordt toegevoegd aan de overige reserve.

KASSTROOMOVERZICHT 2022

In euro's

		<u>2022</u>
Bedrijfsresultaat		53.083
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen immateriële vaste activa	4.645	
Afschrijvingen materiële vaste activa	38.158	
Onttrekking vooruitontvangen subsidie vernieuwbouw	-	
Mutatie egalisatiereserve LSG	<u>676</u>	43.479
Veranderingen in werkkapitaal		
Vorraden	-11.802	
Vorderingen	-175.654	
Kortlopende schulden (excl. banken)	<u>-91.738</u>	-279.194
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		<u>-182.632</u>
Betaalde interest	<u>-13.814</u>	-13.814
Kasstroom uit operationele activiteiten		<u>-196.446</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringsen vaste activa	-20.093	
Desinvesteringen vaste activa	2.307	
Investeringsen vernieuwbouw	<u>-25.000</u>	-42.786
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-42.786
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden	-40.000	
Lease John Deere	<u>-5.058</u>	-45.058
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>-45.058</u>
Mutatie geldmiddelen		<u>-284.291</u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand per 1 januari		3.102.785
Mutatie boekjaar		<u>-284.291</u>
Stand per 31 december		<u>2.818.494</u>

Toelichting op de jaarrekening

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de geldende wettelijke bepalingen en met in achtneming van de voorschriften volgens Richtlijn 640 van de Raad voor de Jaarverslaggeving inzake organisaties zonder winstoogmerk.

De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Ter vergelijking zijn de cijfers van de goedgekeurde begroting over het huidige jaar en de realisatie van voorgaande jaar opgenomen.

In het bestuursverslag is een toelichting opgenomen over de realisatie.

Verbonden partijen

De exploitatie van het museumcafé is ondergebracht bij Stichting Faciliteiten Herinneringscentrum Kamp Westerbork. Aan deze verbonden partij worden kosten doorbelast inzake huur en facilitaire voorzieningen.

Continuïteitsveronderstelling

De stichting heeft net als in de boekjaren 2020 en 2021 in 2022 te kampen met de gevolgen van het 'Corona-virus'.

Op last van de overheid moesten we lange tijd de deuren sluiten. Dit had gevolgen voor onze bedrijfsvoering.

Deze situatie is onderkend en er zijn maatregelen genomen om deze situatie het hoofd te bieden.

Het Herinneringscentrum kamp Westerbork heeft gebruik gemaakt van alle aanvullende steun van diverse partijen (gemeente, provincie en rijksoverheid).

Op basis van deze bijdragen en ontwikkelingen zijn wij ervan overtuigd dat het voortbestaan van de stichting geen gevaar loopt. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

(Im)materiële vaste activa

De (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde en fiscale fiscaliteiten rondom willekeurige afschrijving. De kostprijs wordt verminderd met cumulatieve bijzondere waardeverminderingen (naast afschrijvingen). De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijke geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de stichting wordt onderverdeeld in reserves en fondsen. Bestemmingsfondsen betreffen middelen die zijn verkregen en zullen worden besteed conform een door derden aangegeven specifieke bestemming. Bestemmingsreserves zijn, door het bestuur bepaald, in hun bestedingsmogelijkheid beperkt en betreffen geen verplichtingen. Het bestuur kan de beperking zelf opheffen.

Egalisatiereserve instellingssubsidie

De egalisatiereserve instellingssubsidie wordt gevormd op grond van de Subsidieregeling VWS-subsidies. De maximale toegestane egalisatiereserve is 10% van de jaarlijkse instellingssubsidie.

Schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten verminderd met alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen, lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten uit nalatenschappen

Een bate uit nalatenschap wordt verantwoordt wanneer, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke (financiële) omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt. Dit wordt per nalatenschap beoordeeld.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, de kortlopende schulden aan kredietinstellingen en de vlottende effecten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

In euro's

1. VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

	<u>Software</u>
<i>Stand 1 januari 2022</i>	
- Cumulatieve aanschafwaarde	116.826
- Cumulatieve afschrijvingen	<u>-112.181</u>
Boekwaarde	<u><u>4.645</u></u>
<i>Mutaties boekjaar</i>	
- Afschrijvingen	-4.645
Totaal mutaties	<u><u>-4.645</u></u>
<i>Stand 31 december 2022</i>	
- Cumulatieve aanschafwaarde	116.826
- Cumulatieve afschrijvingen	<u>-116.826</u>
Boekwaarde	<u><u>-</u></u>
Afschrijvingspercentage	33%

Materiële vaste activa

	<u>Inventaris</u>
<i>Stand 1 januari 2022</i>	
- Cumulatieve aanschafwaarde	539.050
- Cumulatieve ontvangen subsidie	-261.595
- Cumulatieve afschrijvingen	<u>-133.189</u>
Boekwaarde	<u><u>144.266</u></u>
<i>Mutaties boekjaar</i>	
- Investerings	20.093
- Investerings activa in uitvoering	25.000
- Afschrijvingen	-38.158
- Desinvestering aanschafwaarde	-2.513
- Desinvestering afschrijvingen	206
Totaal mutaties	<u><u>4.628</u></u>
<i>Stand 31 december 2022</i>	
- Cumulatieve aanschafwaarde	581.630
- Cumulatieve ontvangen subsidie	-261.595
- Cumulatieve afschrijvingen	<u>-171.141</u>
Boekwaarde	<u><u>148.894</u></u>
Afschrijvingspercentage	10 - 33%

Het pand gelegen aan Oosthalen 8 te Hooghalen is eigendom van Herinneringscentrum Kamp Westerbork en destijds geheel gebouwd met donaties en is toen niet geactiveerd.
De WOZ waarde van het pand bedraagt € 2.509.000.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

In euro's

VLOTTENDE ACTIVA

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
2. Voorraden		
- Voorraad publicaties derden	15.408	9.982
- Voorraad eigen publicaties	13.372	5.438
- Voorraad overig materiaal	2.029	2.966
Totale voorraad	<u>30.809</u>	<u>18.386</u>
- Voorziening incurante voorraden	-1.541	-920
	<u>29.268</u>	<u>17.466</u>

3. Vorderingen

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Debiteuren		
- Debiteuren	5.627	1.756
	<u>5.627</u>	<u>1.756</u>

Er is geen voorziening noodzakelijk per 31-12-2022.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Stand per 1 januari	59.935	36.475
Mutaties boekjaar	39.309	22.505
	<u>99.244</u>	<u>58.980</u>
Rente (2%)	1.592	955
Stand per 31 december	<u>100.835</u>	<u>59.935</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
- Omzetbelasting	16.542	9.480
	<u>16.542</u>	<u>9.480</u>
- Pensioenen	-	160.
	<u>-</u>	<u>160.</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Overige vorderingen en overlopende activa		
- Vooruitontvangen facturen	33.389	48.810
- Nog te ontvangen subsidies	126.480	-
- Nog te ontvangen coronasteun	54.246	79.912
- Nog te ontvangen bedragen	33.062	8.097
- Vorderingen op participanten	13.911	288
	<u>261.088</u>	<u>137.107</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
5. Liquide middelen		
- Rabobank bedrijfsbonusrekening .901	1.105.513	1.120.774
- Rabobank rekening-courant .101	288.520	517.319
- Rabobank donateurs .832	129.039	53.573
- Rabo spaarrekening .443	1.175.145	1.249.929
- Rabobank bedrijfsspaarrekening .385	120.000	160.000
- Gelden onderweg	277	1.190
	<u>2.818.494</u>	<u>3.102.785</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

Er zijn geen kredietfaciliteiten aanwezig.

Er zijn geen leningen aanwezig.

Zekerheden:

Hoofdgroep
Verpanding

Soort zekerheid
Overige verpandingen -
Subsidieontvangsten Ministerie van OCW / VWS
Inventaris
Vorderingen op derden
Voorraden

PASSIVA

In euro's

6. Eigen Vermogen

Vrij besteedbaar vermogen

* Overige reserve

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Stand 1 januari	155.652	-205.956
- Resultaat boekjaar:	39.269	1.307.008
	<u>194.921</u>	<u>1.101.052</u>
- Onttrekking egalisereserve HcKW	-	-
- Leo-Salo-Leo fonds	-3.575	-489
- Fonds NS-gelden	70.000	43.770
- Mieke en Gerhardt Meijer Educatie Fonds	33.506	-988.681
Stand 31 december	<u><u>294.852</u></u>	<u><u>155.652</u></u>

Egalisereserve HcKW

* Egalisereserve instellingssubsidie

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
- Stand per 1 januari	2	2
- Toevoeging	-	-
- Stand per 31 december	<u><u>2</u></u>	<u><u>2</u></u>

De egalisereserve instellingssubsidie is gevormd op grond van de Subsidieregeling VWS-subsidies. Het bedrag dat aan de egalisereserve wordt toegevoegd wordt berekend door het totaal van de met de gesubsidieerde activiteiten samenhangende baten, waaronder de vastgestelde instellingssubsidie en de gerealiseerde overige baten, te verminderen met de lasten van de gesubsidieerde activiteiten. Deze uitkomst wordt vervolgens toegerekend naar rato van de vastgestelde instellingssubsidie en de in de ingediende begroting vermeldde, met de gesubsidieerde activiteiten samenhangende overige baten.

Egalisereserve LSG

* Egalisereserve instellingssubsidie

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
- Stand per 1 januari	25.943	26.172
- Toevoeging/onttrekking	676	-229
- Stand per 31 december	<u><u>26.619</u></u>	<u><u>25.943</u></u>

De egalisereserve LSG is gevormd op grond van de Subsidieregeling VWS-subsidies. Het bedrag dat aan de egalisereserve wordt toegevoegd wordt berekend door het totaal van de met de gesubsidieerde activiteiten samenhangende baten, waaronder de vastgestelde instellingssubsidie en de gerealiseerde overige baten, te verminderen met de lasten van de gesubsidieerde activiteiten. Deze uitkomst wordt vervolgens toegerekend naar rato van de vastgestelde instellingssubsidie en de in de ingediende begroting vermeldde, met de gesubsidieerde activiteiten samenhangende overige baten.

Bestemmingsfondsen

* Mieke en Gerhardt Meijer Educatie Fonds

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Stand per 1 januari	1.118.690	130.009
- Legaat	-	995.801
	<u>1.118.690</u>	<u>1.125.810</u>
- Besteding educatieve projecten	-33.506	-7.120
Stand per 31 december	<u><u>1.085.184</u></u>	<u><u>1.118.690</u></u>

De doelstelling van het fonds is door de schenker als volgt bepaald: "Het organiseren van educatieve projecten t.b.v. jongeren op de basisschool en het voortgezet onderwijs". In 2021 en 2022 zijn de kosten van educatieve activiteiten conform een directiebesluit ten laste van dit fonds gebracht.

PASSIVA

In euro's

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
* Leo-Salo-Leo fonds		
Stand per 1 januari	15.989	15.500
- Schenking	3.575	489
	<u>19.564</u>	<u>15.989</u>
- Besteding educatieve projecten	-	-
Stand per 31 december	<u>19.564</u>	<u>15.989</u>

De doelstelling van het fonds is door de schenker als volgt bepaald: "Educatieve programma's, projecten en activiteiten te ontwikkelen in het Herinneringscentrum kamp Westerbork voor bezoekers jonger dan 10 jaar".

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
* Bestemmingsfonds NS gelden		
Stand per 1 januari	1.206.230	1.250.000
- Ontvangst:	-	-
	<u>1.206.230</u>	<u>1.250.000</u>
- Besteding	-70.000	-43.770
Stand per 31 december	<u>1.136.230</u>	<u>1.206.230</u>

In 2020 heeft Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork een bijdrage van € 1.250.000 van de NS ontvangen vanuit de collectieve uiting van erkenning van het leed en lot van de grote groep getransporteerde gevangenen die geen aanspraak (meer) kunnen maken op individuele financiële tegemoetkoming. Deze financiële bijdrage moet ten goede komen aan educatie, gericht op jongeren met gebruik van moderne technologie. In 2022 is een bijdrage geleverd aan de documentaire "de laatste ooggetuigen van Kamp Westerbork"

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
7. Langlopende schulden		
- Lease John Deere	2.977	8.035
- Lening Ministerie VWS	80.000	120.000
	<u>82.977</u>	<u>128.035</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
<u>Lease John Deere</u>		
Stand per 1 januari	13.037	17.982
Aflossing boekjaar	-5.002	-4.945
Stand per 31 december	8.035	13.037
Aflossing komend boekjaar	-5.058	-5.002
	<u>2.977</u>	<u>8.035</u>

Deze financiering ad € 30.225 is verstrekt ter financiering van een John Deere traktor. Aflossing vindt plaats over een periode van 5 jaar. Het rentepercentage bedraagt 0,09% vast tot en met 2024. De maandelijkse aflossing bedraagt € 426,50. Het aantal resterende termijnen bedraagt 19. Van het restant van de financiering per 31 december 2022 heeft een bedrag van nihil euro een looptijd langer dan vijf jaar.

PASSIVA

In euro's

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
<u>Lening VWS</u>		
Stand per 1 januari	160.000	200.000
Dotatie/aflossing boekjaar	-40.000	-40.000
	<u>120.000</u>	<u>160.000</u>
Aflossing komend boekjaar	-40.000	-40.000
Stand per 31 december	<u>80.000</u>	<u>120.000</u>

Deze financiering ad € 200.000 is verstrekt ter verbetering van de liquiditeit door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Aflossing vindt plaats over een periode van 5 jaar. Het rentepercentage bedraagt 0%. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 40.000. Het aantal resterende termijnen bedraagt 3. Van het restant van de financiering per 31 december 2022 heeft een bedrag van nul euro een looptijd langer dan vijf jaar.

8. Kortlopende schulden

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Aflossingsverplichtingen		
- Lease John Deere	5.058	5.002
- Lening Ministerie VWS	40.000	40.000
	<u>45.058</u>	<u>45.002</u>
Schulden aan leveranciers	<u>61.623</u>	<u>67.434</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
- Loonheffing	<u>87.044</u>	<u>56.045</u>
Schulden terzake van pensioenen		
- Pensioenen	<u>45.387</u>	<u>-</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
- Te betalen diverse kosten	29.766	44.174
- Vakantiegeld	49.714	52.111
- Vakantiedagen	21.780	18.233
- Terug te betalen coronasteun	105.397	109.327
- Terug te betalen subsidie	24.428	15.538
- Te betalen accountantskosten	43.100	28.200
- Nog te ontvangen facturen	40.000	21.530
- Vooruitontvangen bedragen	798	731
- Vooruitontvangen subsidies	174.305	368.734
- Reservering eindejaarsuitkering	6.920	-
	<u>496.208</u>	<u>658.578</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Rechten

Subsidie

Van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ontvangt HckW en het Landelijk Steunpunt Gastsprekers (LSG) jaarlijks een instellingssubsidie.

Deze subsidie moet jaarlijks worden aanvraagd, uiterlijk op 1 oktober voor subsidie voor de uitvoering in het daarop volgende jaar. Een instellingssubsidie kan niet zomaar worden stopgezet door het ministerie.

Verplichtingen

<u>Leverancier</u>	<u>Verplichting voor</u>	<u>Contractduur</u>	<u>Te betalen</u>		
			<i>Binnen één jaar</i>	<i>Tussen één en vijf jaar</i>	<i>Meer dan vijf jaar</i>
Securitas	Alarmopvolging	1 jaar	€ 722		
Engie	Service- en onderhouds abonnement CV installatie	1 jaar	€ 10.739		
Canon	Huur printers/kopieer apparaat	3 jaar	€ 813	€ 1.626	
Asito	Schoonmaak	1 jaar	€ 38.724		
TCA	Dienstverlening m.b.t. automatisering	3 jaar	€ 48.590	€ 24.295	
TCA	Dienstverlening m.b.t. telefonie	3 jaar	€ 6.713	€ 1.678	
Essent	Energie o.b.v. werkelijk gebruik	tot 2023	p.m.	p.m.	
Kone	Onderhoudscontract lift	1 jaar	€ 304		
Clip IT	Online inkoopabonnement	3 maanden	€ 405		
			<u>€ 107.011</u>	<u>€ 27.599</u>	<u>€ -</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

In euro's

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
10. Baten			
Eigen middelen			
- Entreegelden	883.532	935.000	593.589
- Netto-omzet boeken, gidsen e.d.	73.021	110.000	80.399
- Overige baten	5.947	9.000	13.824
- Projecten	954.477	-	551.772
- Donaties Leo-Salo-Leo fonds	3.575	-	489
- Donaties en giften	130.068	175.000	151.239
- Nalatenschappen	11.562	-	996.301
	<u>2.062.182</u>	<u>1.229.000</u>	<u>2.387.613</u>

Over het algemeen minder baten gerealiseerd dan verwacht i.v.m. bezoekersaantallen die tegenvielen (Corona effect).

Minder donaties en giften veroorzaakt door afname aantal vrienden en minder giften via Global Ticket (online ticketsysteem).

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
Subsidies			
- Subsidie ministerie van VWS	614.051	597.000	603.793
- Subsidie gemeente Midden-Drenthe	40.000	40.000	40.000
- Subsidie provincie Drenthe	128.245	128.245	127.757
	<u>782.296</u>	<u>765.245</u>	<u>771.550</u>
Totale baten normale bedrijfsvoering	<u>2.844.478</u>	<u>1.994.245</u>	<u>3.159.163</u>

De subsidie van het ministerie van VWS betreft een voorschot. De definitieve vaststelling vindt naar verwachting in het najaar van 2023 plaats.

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
Overige bedrijfsopbrengsten i.v.m. Corona			
- Mondriaanfonds	50.000		94.072
- Mondriaanfonds coronaregeling medew. collectiebeleid	-		22.916
- Vfonds	-		100.000
- Provincie Drenthe	-		25.000
- Gemeente Midden Drenthe (Coronasteun)	2.400		-
- NOW 1	-		-12.838
- NOW 3	2.542		43.220
- NOW 4	-5.402		102.647
- NOW 8	66.482		-
- TVL 2021	-		180.919
- TVL 2022	29.682		-
	<u>145.704</u>		<u>555.936</u>

Deze gelden zijn ontvangen als tegemoetkoming voor de gemiste inkomsten i.v.m. de coronabeperkingen.

NOW 3 en NOW 4 betreft een correctie op de eerdere berekening.

Totale baten	<u>2.990.182</u>	<u>1.994.245</u>	<u>3.715.099</u>
---------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

In euro's

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
11. Lonen en salarissen			
- Bruto lonen	1.305.985	1.276.500	1.144.760
- Mutatie vakantiedagenverplichting	3.547	-	-5.870
- Mutatie vakantiegeldverplichting	-2.397	-	2.090
- Mutatie eindejaarsuitkering	6.920	-	1.205
	<u>1.314.055</u>	<u>1.276.500</u>	<u>1.142.185</u>
- Af: Ontvangen ziekengelduitkeringen	-16.878	-	-88.251
- Af: Ontvangen loonkostensubsidie	-	-	-9.286
- Af: Doorbelaste personeelskosten	-492.417	-194.000	-324.469
	<u>804.760</u>	<u>1.082.500</u>	<u>720.179</u>

Er zijn uren van het personeel doorbelast aan projecten en aan Stichting Faciliteiten.

12. Sociale lasten	199.236	185.000	160.684
13. Pensioenlasten	131.127	128.000	112.539

Personeelsleden

Bij de stichting waren in 2022 gemiddeld 22,7 fte werkzaam (2021: 20,5).

In 2022 waren er 58 vrijwilligers aan het herinneringscentrum verbonden (11,8 FTE).

Bezoldiging directie

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW is in het boekjaar ten laste van de stichting gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders een bedrag van € 160.114 (2021: € 217.710).

Voor een specificatie wordt verwezen naar de overige gegevens.

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
14. Afschrijvingen			
- Afschrijvingen immateriële vaste activa	4.645	5.000	38.986
- Afschrijvingen materiële vaste activa	37.952	32.500	40.001
	<u>42.597</u>	<u>37.500</u>	<u>78.987</u>

Overige bedrijfskosten

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
15. Overige personeelskosten			
- Ziektekostenverzekering	41.526	33.000	35.175
- Opleidingskosten	11.215	7.500	5.555
- Vrijwilligersvergoeding	32.733	25.000	17.509
- Bijeenkomsten/representatie	10.857	4.000	3.095
- Reis- en verblijfkosten	11.342	2.000	3.237
- Kosten arbodienst	3.875	5.000	7.428
- Reiskostenvergoedingen	36.364	6.000	38.522
- Inhuur personeel	44.136	10.000	18.095
- Thuiswerkvergoeding	1.806	-	-
- Transitievergoeding	7.165	10.000	-
- Overige personeelskosten	15.293	10.000	14.450
	<u>216.312</u>	<u>112.500</u>	<u>143.066</u>

Meer kosten voor inhuur personeel door inhuur van externe HR Adviseur (deze functie was in 2021 in loondienst ingevuld). Daarnaast inhuur externe PR medewerker vanwege het vertrek van een vaste medewerker in loondienst. Vrijwilligersvergoedingen zijn fors toegenomen vanwege het feit dat in 2021 nog sprake was van corona, daardoor minder activiteiten. Met ingang van medio 2022 krijgt iedereen een reiskostenvergoeding en thuiswerkvergoeding, dit was nog niet bekend bij het opstellen van de begroting.

In euro's

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
16. Huisvestingskosten			
- Energiekosten	44.331	50.000	35.336
- Onroerendezaakbelasting	13.250	14.000	13.170
- Schoonmaak	51.294	30.000	37.535
- Onderhoud onroerende zaak	7.913	30.000	44.968
- Bewakingskosten	4.443	5.000	3.711
- Huur opslagruimte	7.697	9.000	7.574
- Tuin/voorplein	2.754	2.000	2.122
- Museale apparatuur	735	1.000	732
- Installaties	17.394	15.000	16.866
- Verzekeringen	30.624	32.000	31.582
- Kampterrein	4.508	10.000	6.538
- Overige huisvestingskosten	9.717	8.000	8.154
	<u>194.660</u>	<u>206.000</u>	<u>208.288</u>
- Doorbelaste huisvestingskosten	-13.962	-29.000	-21.875
	<u>180.698</u>	<u>177.000</u>	<u>186.413</u>

Schoonmaakkosten hoger ten opzichte van de begroting: 38K voor Asito (schoonmaakster), 8K schoonmaakbenodigdheden
2,5K tapijtreiniging kantoren, 2K reiniging parketvloer museum.

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
17. PR-kosten			
- Reclame- en advertentiekosten	375	2.000	288
- Vrienden	854	1.000	371
- Public relation- en publicatiekosten	5.209	4.000	3.627
- Bezoekersmonitoring	1.754	1.000	109
- Getekend nieuws	7.816	9.000	7.762
- Online marketing	12.076	10.000	7.383
- Overige kosten PR, marketing en publicaties	1.459	-	460
	<u>29.543</u>	<u>27.000</u>	<u>20.000</u>

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
18. Exploitatiekosten			
- Rijdend materieel	45.246	30.000	16.307
- Herdenking 4 mei	38.725	30.000	3.206
- Jaaractiviteiten	20.007	13.000	675
- Collectie	8.791	8.000	4.886
- Educatie	3.035	11.500	5.514
- Expositie	4.094	1.000	201
	<u>119.898</u>	<u>94.400</u>	<u>30.789</u>

De post jaaractiviteiten bestaat voornamelijk uit de kosten van de herdenking 15 juli Eerste Transport.

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
19. Projecten			
- Projectlasten	962.463	-	728.571
	<u>962.463</u>	<u>-</u>	<u>728.571</u>

In euro's

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
20. Kantoorkosten			
- Kantoorartikelen	1.763	2.000	938
- Communicatiekosten	7.816	10.000	11.887
- Contributie en lidmaatschappen	7.394	6.000	7.434
- Automatiseringkosten	89.850	78.000	110.974
- Porto en verzendkosten	2.145	5.000	2.004
- Publieksbegeleiding	4.249	-	-
- Drukwerk	5.279	5.000	5.783
	<u>118.496</u>	<u>106.000</u>	<u>139.020</u>
- Doorbelaste kantoorkosten	-14.606	-	-
	<u>103.890</u>	<u>106.000</u>	<u>139.020</u>

Automatiseringkosten hoger uitgevallen door indexaties van de tarieven. Daarnaast hadden we het eerste halfjaar van 2022 nog onze vorige ICT partner aangehouden voor de Back Up procedure en Private Cloud omgeving (dit was niet begroot).

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
21. Algemene kosten			
- Accountantskosten	26.425	15.000	37.873
- Advies en juridische kosten	5.151	2.500	2.024
- Betalingsverschillen	-	-	46
- Kosten loonadministratie	3.588	4.000	2.931
- Kosten reserveringssysteem tickets	7.905	20.000	25.201
	<u>43.069</u>	<u>41.500</u>	<u>68.075</u>

Accountantskosten (specificatie):

* 21k - controle 2022

* 5k - controle NOW

Minder kosten reserveringssysteem omdat er meer tickets aan de kassa worden verkocht i.p.v. online (in 2021 was dit verplicht).

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
22. Fondsen			
- Onttrekkingen boekjaar	<u>103.506</u>	<u>-</u>	<u>7.120</u>

De kosten van activiteiten met een educatief karakter worden conform een bestuursbesluit ten laste gebracht van het Mieke en Gerhardt Meijer educatiefonds. Daarnaast is er ook €70.000 onttrokken aan het NS bestemmingsfonds.

In euro's

	<u>2022</u>	Begroting <u>2022</u>	<u>2021</u>
23. Financiële baten en lasten			
- Rentebaten rekening courant	-1.592	-	-955
- Betaalde rente lease	116	100	172
- Betaalde rente bank	6.868	-	7.430
- Betaalde bankkosten	8.422	2.745	6.001
	<u>13.814</u>	<u>2.845</u>	<u>12.648</u>

Door wijzigingen bij de Rabobank zoals negatieve rente en de kosten van pinbetalingen zijn bankkosten hoger.

Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork

B.J. Minco

Algemeen directeur

G.J.M. Scholten

Zakelijk directeur

P.E.J. den Oudsten

Voorzitter RvT

H.J. Peters

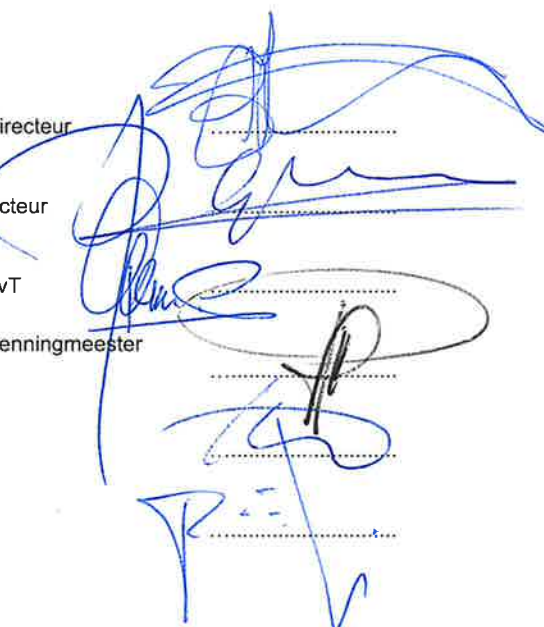
Secretaris/penningmeester
RvT

K.M. Pattipilohy

Lid RvT

mr. R.E. Vis

Lid RvT

Bezoldiging directie 2022

De Raad van Toezicht van stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in 2022 bij de benoemingsprocedure voor een nieuwe directeur. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork de CAO sociaalwerk.

	G. Verschoor bestuurder	B.J. Minco bestuurder	G.J.M. Scholten bestuurder
Dienstverband			
- aard	onbepaald	bepaald, 2 jaar	bepaald, 2 jaar
- uren (voltijds werkweek)	36	24	24
- parttime percentage	100%	67%	67%
- periode	1 jan t/m 31 mei 2022	19 mei t/m 31 dec 2022	1 aug t/m 31 dec 2022
Bezoldiging (in euro's)			
- bruto loon	50.985	36.257	20.899
- transitievergoeding	7.165		
- vakantiegeld	6.915	2.787	1.672
- eindejaarsuitkering	3.300	3.250	1.873
- bijdrage zkv	50	80	40
Totaal jaarinkomen	<u>68.415</u>	<u>42.374</u>	<u>24.484</u>
Afdracht pensioenfonds PFZW	<u>9.685</u>	<u>9.614</u>	<u>5.542</u>

Honoraria Raad van Toezicht

In 2022 hebben de leden van de Raad van Toezicht geen vergoedingen ontvangen.

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Rozenburglaan 15-3
9727 DL Groningen

T: +31 (0)88 80 47 900

noord@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan het bestuur van
Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022, geëindigd op 31 december 2022 van Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork te Hooghalen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening, pagina 7 tot en met 26, een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende financiële verslaggeving (Rjk C1) en de RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2022;
2. De staat van baten en lasten over 2022;
3. Het kasstroomoverzicht; en
4. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Jaarverslag;
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJk C1 en RJ 640.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende financiële verantwoording (RJk C1) en RJ-Richtlijn 640 Organisatie zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 6 juni 2023

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend,
D.E. Engwerda RA